

Posamezna štev. v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj.
Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto mesečno K 1.8—, polletno K 9.—, četletno K 4.50, letno K 1.50. Za inozemstvo mesečno K 2.8—.
Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo je v Franciskanski ulici 8. Opisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmi vrsta 10 v, posilna in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.
Telefon številka 118.

„Temna točka“.

Vsem je še v dobrem spominu, da je „Slovenec“ pred letom imenoval Trst našo „temno točko“. In to zato, ker kranjski klerikalizem na tržaških tleh ni šel v klasje. In glejte, zdaj se je pokazalo, kaj je ta naša temna točka! Število Slovencev v Trstu je vzraslo. Vzraslo je na tako število, da smo primorani v Trstu videti to, kar se nam je že zdavnaj kazal — naše največje in najvažnejše mesto. In kje je vzrok, da smo vzrastli. Recimo naseljevanje iz naših krajev? Resnica je, da gre danes mnogo naših ljudi v Trst, ker najdejo tam zaslужka in kruha, toda resnica je tudi, da se mnogo teh priseljencev že v nekaj mesecih ne zaveda svoje narodnosti in da so domači tržaški Slovenci oni zavedni ljudje, ki so znali vkljub vsemu pritisku ohraniti svojo narodnost in pomnožiti svoje število. Ali recimo, je temu vzrok marljivo delo naših narodnih krogov v Trstu. Ne tajimo: nikjer na Slovenskem se nismo tako zavedali velike važnosti ljudskega šteta, kakor v Trstu, društva, časopisi, shodi, vse je delalo na to, da se je o pravem času opozorilo na previdnost, da niso mogli pri ljudskem šteju po svoji volji iz Slovencev delati Italijanov ali Nemcev. Vsak slučaj se je pribil javno in se je skušalo popraviti, kar se je zakrivilo pri šteju. Ni se popravilo vse, ampak, kolikor mogoče. Ali kje naj še iščemo vzroka, da je ta naša „temna točka“ tako svetla, jasna, da sveti po vsej Sloveniji? Ali v dobri organizaciji, ali morda v naklonjenosti vlade, ali kje? O naklonjenosti vlade do Slovencev ne more biti govora, niti o pravičnosti se ne da govoriti. Organizacija stori svoje, toda organizacija sama živi šele s silo svojih članov. In v čem je ta sila? To je napredna narodna zavest. To je oni duh, zaradi katerega je Slovenec nazval Trst našo „temno točko“. Tržaški Slovenci so pred vsem narodni in napredni in ta duh je, ki jih dviga, jim daje moč v njih boju in jih vodi do zmaga. Trst je naša južna meja in s ponosom gledamo na branitelje naše narodne posesti na jugu. Ne moremo se bahati, da dobiva Trst kake posebne gmotne ali moralne podpore iz naših notranjih provinc. Trst se drži, bojuje in dviga po večini sam, napredni narodni duh je, ki ga dviga. Naše šole in naše moči bi bile preslabe proti velikemu tujemu navalu, ako bi tržaški Slovenci ne imeli svojega narodnega ponosa, ako bi se ne zavedali svoje važnosti in svoje dolžnosti, da stoje na braniku ob Adriji. Narodno prepiranje in napredni duh, ki vlada v vseh tržaških krogih, to je ono, kar dela Trst kot našo najbolj svetlo točko.

Zdaj pa se ozrimo na našo se- verno mejo na Koroško. Tam vlada na celi črti klerikalizem. Koroška politika gre z roko v roki s kranjsko klerikalno politiko. To je po klerikal-

nem mnenju gotovo „svetla točka“. In zdaj pogledajte, kako se je izkazala ta svetla točka pri ljudskem šteju. Propad na celi črti. Odkod ta propad? Reklo se bo, razmere na Koroškem so drugačne, nego v Trstu, pritisk večji, slovensko ljudstvo je kmetijsko, ne mestno, kakor v Trstu, priseljevanja ni itd. Res! Toda ravno človek, ki stoji na svojih tleh, je manj odvisen nego delavec, kmetijski človek se navadno ne zaveda tako narodnosti, kakor mestni, toda lahko se zaveda prav tako, ali še bolj, kar kažejo zgledi drugod — ako morejo klerikalci koroške kmete tako navdušiti za klerikalizem, zakaj bi jih ne za narodnost — naseljevanje je tudi v koroških mestih od naše strani, toda vse se pogubi v tujstvu — in tako se umikamo. Kje je vzrok temu umikanju? Le čitajte n. pr. „Mir“, naš obrambni list in videli boste, kak duh vlada v njem. O vseh svobodomislecih ima čas zabavljati, za vse na svetu se briga, le da odvrta pozornost od onega napredka in kulture, ki je edini predpogoj razvoja in rešitve naroda. V Trstu smo napredni — zmagujemo — na Koroškem smo klerikalni — propadamo. V Trstu vlada naroden duh — vstajamo — na Koroškem vlada mednarodno klerikalni duh — se umikamo. Ravno proti nemškemu nacionalnemu nasilju bi morali postaviti enako odporno silo, ako bi hoteli vstrajati na svojem mestu in ravno tu vlada skrajna popustljivost v narodnem oziru in gre klerikalna cerkevna korist pred narodno. Zato se pobite umikajo naše vrste. Zakaj pa ni pravega narodnega duha na Koroškem? Zato, ker ga ne marajo voditelji. Saj so koroški voditelji sami popustljivi, imajo nemške družine itd., in kako naj zahtevamo od preprostega človeka, kar ne izvrši niti inteligent. Zato je naša temna točka tam na severu. Ne rečemo to zato, ker vlada tam klerikalizem — kakor je to rekel „Slovenec“ o Trstu zato, ker je napreden — ampak zato, ker tam narodno propadamo in vzrok tega propadanja je klerikalni duh, ki oboja absolutno narodnost in stavi cerkvene in strankarske koristi nad narodne. To je nam dokaz, katere politika je narodna, klerikalna ali napredna, katero geslo zmaga: ali: vse za prosveto, napredek in svobodo, ali: vse za vero dom cesarja? Ljudsko štetje bo pokazalo najbolj, kje je naša temna, kje naša svetla točka, po tem bomo presojali tudi našo politiko. Za enkrat vidimo: kjer vlada v višjih in nižjih krogih narodna samozavest, neupogljivost, odločnost in smisel za napredek — napredujemo — nobena sila ne more potujčiti onega, ki se neče sam potujčiti — kjer pa se širi dobičkaželjni klerikalni duh in bojazljivost iz najvišjih vrst, ter se govori zoper napredno narodnost — tam nazadujemo. Nemško-nacionalni napredni duh zmaga je nad slovenskim klerikalnim, nič naš življenjski narodno, ter ga pritiska v Karavanke.

To je naša temna točka ali boljše temna črta! Kadar bo tam zavladala ona odločna, jasna, samozvestna narodnost brezklerikalnih in drugih primesti, bomo tudi tam vsaj stali, ako ne zmagovali. Ne z božjo in klerikalno pomočjo, ampak s svojo silo. In ta sila leži v napredni in narodni zavesti, ki se bori proti klerikalizmu in potujčevanju.

Pismo iz Srbije.

(Izvirni dopis „Jutru“.)

Belgrad, 10. febr.

Razen spremembe skupštinskega poslovnika mora narodna skupština v sedanjem zimskem svojem zasedanju, ki je nenavadno plodovito, rešiti še celo vrsto zakonskih predlogov, od katerih vzbujajo največje zanimanje predloga o spremembi tiskovnega zakona, zakon proti vohunstvu in trgovinska pogodba z Avstro-Ogrsko.

S spremembo tiskovnega zakona hočejo napredne stranke, iz katerih je sestavljena sedanja vlada, Srbom dati moderen tiskovni zakon, ki bo popolnoma svobodomen, bo odgovarjal popolnoma duhu časa, ali z nekaterimi določbami se hoče vendar omejiti dotedanja absolutna prostost tiska, da se more vzdigniti časopisje na oni nivoju, na katerem se ono tudi mora nahajati, ako hoče odgovarjati svojim važnim in velikim nalogom.

Drugi zakon — zakon o vohunstvu — so izzvali dogodki v poslednjem času in njega se največ boji naša sosedinja, ki je preplavljala do sedaj Srbijo s celimi voji svojih vohunov, ki so takorekto popolnoma neovirano izvrševali svoj poklic, ker v Srbiji do sedaj ni bilo zakona, po katerem bi se vohuni mogli kaznovati. Z zakonom v vohunstvu bo pa temeljito preskrbljeno za to, da bodo imeli taki ljudje prilike razmišljati v belgrajski ali požarevaški ječi o nerentabilnosti svojega poklica.

Trgovinska pogodba z Avstro-Ogrsko je večje važnosti za sosednjo monarhijo kot za Srbijo in res so na Dunaju komaj čakali da preneha carinski spor s Srbijo, od katerega je imela avstro-ogrška industrija toliko in tako obutno škodo, med tem, ko se je Srbija v tem času gospodarsko naravnost visoko povzdignila, ker ne samo, da se je povsela produkcija, nego so se našli tudi novi trgi, ki popolnoma nadomestujejo avstro-ogrski trg.

Drugače je z avstro-ogrsko industrijo, ki za izgubljeni srbski trg ni dobila nobenega nadomestila, a srbskega trga ne zadobi najbrže nikdar več, niti z novo trgovinsko pogodbo, to pa za to, ker so v dolgem času carinskega konflikta med Srbijo in Avstro-Ogrsko močno utrdile zveze med srbskimi trgovci in industrijci iz Italije, Francije in Nemčije, odkoder bodo srbski trgovci navzlic trgov. pogodbi z Avstro-Ogrsko, s katero bo znižana carina na avstro-ogrške industrijske izdelke, dobivali enakomerno

blago po enaki ceni in srbski trgovci nimajo potemtakem nobenega povoda, da bi pretrgali dosedanje svoje zveze z industrijalci iz Italije, Francije in Nemčije.

Avstro-ogrski industrijalci naj se zahvalijo za to nerazumno voditeljem avstro-ogrške zunanje politike, ki so hoteli gospodarsko uničiti Srbijo, pa so ji samo pokazali pot do gospodarske emancipacije od Avstro-Ogrske, a avstro-ogrski industriji so napravili ogromno škodo.

R.

Iz slovenskih krajev.

Z Grosuplja. — Pred nedavnim časom smo mislili, da je Grosuplje ena najbolj narodnih vasi, najbolj narodnih občin v ljublj. okolici. To je bilo v lepi dobi narodnega navdušenja za slovensko stvar, za našo Ciril-Metodovo družbo itd. Žal, da se je stvar zasuknila: črno na belem vidimo zapisano, da ste strahoviti klečevalci pred vsem tujim, da ste potencirani podrepani. Klerikalno-nemške gospode. V 31. št. „Slovenca“ (dne 8 febr. 1911) berem: „Okrajni zdravstveni svet za Grosuplje je izvolil za načelnika poslanca g. Fr. Košaka, za namestnika pa graščaka, barona Ljudevita Lazarinija.“

Pustimo, da je zvolil slovenski zdravstveni svet, slovenske občine, slovenske vasi načelnikom poslancu g. Fr. Košaka. V hiši tega gospoda se sicer govori več nemško kot slovensko, simpatizira bolj z Nemci kot Slovenci, ampak gospod Košak je vendarle Slovenec in vsi njegovi. Vse kaj drugega pa je z nemškim nacionalcem graščakom, baronom g. Lazarinijem. Mogoče je g. baron kot oseba najboljši človek, to v tem slučaju vendar ne pride v poštev. Princip, da zastopa čisto slovensko občino čisto slovenski odposlanec mora vedno priti v poštev. Grosupljanci pa, kot da bi med seboj ne imeli dovolj skušenih, dovolj modrih, dovolj zaslužnih mož, zbrali so si za člana zdravstvene komisije nemškega nacionalca, ki niti ne zna slovenski, barona in graščaka seveda, ker to bolj imponira. Mora, kajpak, ki je pol uré oddaljen od vasi in v sosedno občino prisojen. T u j e c seveda, moram Vam gospodovati: Vi pa hočete po sili hlapca služiti, posilite tističe nazaj v dobo suženjstva. In kje je Vaš demokratizem? Ker je Nemec, zato naj gospodari, zato ker je graščak, tujec! Ne rečemo ničesar proti njemu kot osebi, naše narodno stališče pa nikakor ne dopušča, da se daje vodstvo v roke Nemcem. Hočete imeti zdravnika. Kdo izmed Slovencev pa bo tako pameten, da bo šel prostovoljno v klerikalno-nemški jarem?

Zatorej Grosupljci!! Lepo ste začeli. Mesto d v o j e z i č n i h vaških tabel napravite s a m o n e m š k e. In ker prebivalstvo Grosuplja in okolice zna le n j e z i k, to je slo-

v e n s k i, lahko še nadalje ostane v veži Košakove hiše, kjer je nastavljen c. kr. žandarmerijski postaja samonemški napis „Eingang zur Gendarmerie“.

Slovanski jug.

Gibanje Srbov v Stari Srbiji.

Znano je, da so razmere za krščanske narode na Turškem tako žalostne, da morajo s puško v roki braniti svojo suho eksistenco in narodno življenje. Da so poleg Bolgarov in Grkov tudi Srbi v vstaških bojih pokazali veliko hrabrost, je ravno tako dobro znano. Po vsej pravici lahko trdimo, da je edino hrabrost in junaštvo srbskih vstašev ohranila v duši tamošnjega srbskega naroda živ spomin na tradicionalno slavo in veliko preteklost njihove domovine, ki je še danes in tudi še ostane kot veličastveni arhaiski spomenik v zgodovini srbskega naroda, klasičnega pomena in vrednosti. Z globokim spoštovanjem in čutom svečane nacionalne tuge govori se še vedno v sleherni srbski vasi v Stari Srbiji. Vsako gibanje tamošnjih zaslužnih bratov se z največjo pozornostjo in simpatijo zasleduje. Za sedaj, ko so za nekaj časa vstaški boji prenehali, pričeli so Srbi v Stari Srbiji z novo akcijo, katere namen je tamošnji srbski narod organizirati na prosvetnem in gospodarskem polju. Poročali smo že, da so sokolsko organizacijo razvili že v lepi meri. Po najnovejših poročilih pa osnivajo tudi še „Srbsko prosvetno in gospodarsko društvo“. Pretekli teden se je vršila v Skoplju v palači srbske metropolije konferenca, katere so se udeležili vsi najodličnejši javni delavci med Skopeljskimi Srbi in srbski poslanci kosovskega vilajeta. Na konferenci je bilo enoglasno sklenjeno ustanoviti „Srbsko prosvetno in gospodarsko društvo v Turčiji“. Namen društva je, da organizovanjem in premišljenim delom izobrazijo širšo maso na prosvetnem polju, zbuditi in čuvati narodno zavest in dvigniti duh narodne samoobrambe; razven tega bo društvo po vsem srbskem teritoriju delalo na to, da se na gospodarskem polju dvignejo vsi sloji, zlasti pa kmeti, obrtniki in trgovci. Akcija je osnovana po vzoru Srbov na Hrvaškem, katerih prosvetno-gospodarska organizacija je danes trdnjava, katere ni mogel potrditi niti protisrbski režim, kakor je bil za časa banovanja barona Raucha. Tako sijajna organizacija, ki budi in očrkuje narodni duh in gospodarsko moč naroda bi bila potrebna tudi nam Slovincem, ki nismo nič manj ogroženi v svoji eksistenci, kakor naši bratje v Stari Srbiji in gotovo bolj kakor Srbi na Hrvaškem.

Spopad med bolgarsko vstaško četo in turško vojsko. Bolgarski vstaši niso nikdar razpustili svojih vstaških organizacij. Od časa do časa se katere nenadoma pojavi in napade kak oddelek turške vojske. Tako je prišlo, kakor nam javljajo iz Sofije, zadnje dni do ostrega spopada med neko bolgarsko vstaško četo in od-

LISTEK.

ANTON ANTONOV:

Branjevka Meta Zavi-jačeva.

(Dalje.)

„Pa ne zamerite, gospod, Vašega dolgega imena si itak ne morem zapomniti. Če sem Vas prav razumela, ste doma iz Boštanja?“

„Ne, ne, gospa, ali kakor Vi hočete, mati ...“

„Je že dobro, nič ne de, če ste tudi iz Boštanja doma. Saj so tam tudi poštene duše. Jaz poznam eno samo žensko od tam. Nosi namreč jajca, da jih potem prodajam ljubljanskim kuharicam. Prav dobra dušica je ta jajčarica.“

„Toda mati Meta ...“

„Nič, nič hudega ni to, če je kdo iz Boštanja, samo prosim Vas, da mi ne zamerite, če Vas vprašam, kako Vas doma kličejo, Vaša mati, oče, bratje ali sestre.“

„Nimam nikakih domačih, toda ...“

„Le pomirite se, gospod,“ mu zopet seže v besedo zgovorna Meta. „Veste, vsi tako ne morejo biti v Ljubljani rojeni. Saj je bilo še zame velika težava.“

Ker je uvidel gospod Humbert pl. Backstein, da ne more priti do besede, ni hotel več popravljati Metine zmote.

Nekaj trenotkov molčita oba.

„No, gospod, ali ste se že domislili, katerega svetnika so Vam dali pri krstu za patrona?“

„Seveda, mati Meta! To vem že dokaj časa. Sicer pa sem Vam že povedal svoje krstno ime. Humbert so mi dali pri krstu ime, za pl. Backsteina se pa pišem.“ „Pa me pridite kaj obiskat, lepi gospod Bertl iz Boštanja! Kar vprašajte na Poljanski cesti za branjevko Meto, in vsak otrok vam bo povedal, kje stanujemo. Hišne številke Vam nečem praviti, ker se navadno celo hitro pozabi. Sploh pa tudi jaz ne vem, katera je nad mojimi hišnimi vrati.“

„Kakor mi bo dopuščal čas. Se priporočam, čestita mati Meta“ se poslovil magistratni uradnik ter odide iz kavarne.

Tudi Meta ni več dolgo sedela.

Kakor pa je povsod in vedno mislila Meta na svojo edino hčerko Zorko, tako se je tudi tukaj spomnilo materno srce svojega otroka. Mislila je namreč mati Meta, kako zelo bi bil gospod Bertl pripraven za njeno lepo hčerko. Prav lep par bi bila Zorka in Bertl!

In te misli ji niso šle iz glave tudi tedaj ne, ko je že sedela v svoji z različnim sadjem obloženi trdnjavi.

Razodela je te svoje pametne in koristne misli tudi svoji hčerki Zorki, ki je štela tistikrat ravno štirikrat manj let, kakor mati. Meta pa je bila stara tedaj 64 let.

„Le naj pride, mama! Samo, če bo zame.“

Dostikrat sta se še razgovarjala gospod pl. Backstein in branjevka Meta v kavarni o marsičem. Med drugimi važnimi podatki je Meta povedala g. Bertlu, da je prav, ako se jo nazi-va mater, ker je v resnici mater enega in edinega otroka. In ta otrok ni več mal otrok, ampak že odraslo dekle, ki je godno za možitev in se imenuje Zorka.

Meta je bila prav pravcati govornik. Po ovinkih mu je vse lepo razložila, da je ta žarka lepa in bogata nevesta, samo še snubca ni blizu. Potem pa je vsakikrat povabila g. Bertla na svoj dom.

Slednjič, to je bilo v petek dopoldne, v kavarni „Valvasor“ seveda, je obljubil g. Bertl Meti svoj obisk za soboto zvečer ob deveti uri.

Tisti dan je bila Meta vsa srečna in bradavica na njenem nosu se ji je dokaj povečala, iz oči pa je odsevala sama radost! Saj gre tu za bodočnost njene hčere Zorke, ki jo ljubi nad vse. O, kako čast zanjo in kolika sreča za hčerko! Ona je imela poroko svoje hčerce že popolnoma v tisti bogve koliko let stari usnjati torbi za denar.

Kakor večnost dolge so se ji zdeli petkovre ure, a so vendar prešle. Prišla je sedma ura zvečer in ona je bila že doma s svojim vozičkom.

Sedaj pa se je začelo snaženje in pospravljanje po vseh koncih in krajih, po sobah, kuhinji in skladišču! Hotela je Meta pokazati vse, prav vse

svojemu bodočemu zetlu!

Da mu bo ugajala njegova hčerka, je bila tako zatrdno prepričana kakor je imela svojo Zorko za najlepšo devico na Poljanski cesti.

Na to soboto se je bilo tretjič dogodilo, da se ni premikal voziček obložen z različno branjavsko robo, po stari Poljanski cesti. In zastoj je pričakoval g. pl. Backstein danes Mete v kavarni. Tretjič v svojem življenju, odkar pamtuje, je ostala doma. Drugič se je bilo to zgodilo, ko so ji mrtvega moža odnesli iz hiše, in prvič pa, ko je porodila prvega in zadnjega otroka, svojo ljubljeno, Zorko.

Ker je bila Meta že prej nekaj govorila o obisku nekega visokega gospoda iz magistrata svojim stanovskim tovarišicam, so te takoj uganile, kaj bo tisti sobotni večer pri njej.

In takoj je zavrela urna govorica po vsem tržišču, da se Metina hči zaroči z nekim jako visokim gospodom, ki je doma tam nekje pri Boštanju. Med branjevkami pa se je govorilo in klepetalo, kakor se običajno besedi o takih in enakih prilikah.

Vse so pa bile v tem edine, da je Zorka lepo, bogato in čednostno dekle, vsa podobna ranjkemu svojemu očetu, materi pa prav nič. Niti oči ni imela takih, kakor jih je imela mati Meta in kakor jih navadno podedujejo hčerke po svojih materah.

Pa tudi gospoda Humberta pl. Backsteina so danes vse hotele poznati. Vedele so prav vse natanko o njem. Imenovali so gostilno, kjer je

obedoval, in vse so bile prepričane, da gre dostikrat mimo branjevskih šatorov po tržišču. A kupil še ni nikdar ničesar od nobene prodalke — branjevke, kar so imele te za prav veliko čednost pri mladih ljudeh. Saj dobi vse tam, kjer je na hrani, so si mislile. Kdor izmed samcev kupuje pomaranče in t. d., gotovo nosi take stvari h kaki ničvredni babi.

Gospod Bertl doma iz Boštanja pa nič ne kupuje, nima torej nobene ničvredne babe, in je vse časti vreden samski gospod, so sklepale branjevke med seboj in se tako kratkočasil. Seveda so menjavale taka mnenja po večkrat na dan. In nazadnje sta bila oba mlada človeka polna grdih razvod in nečimurnih napak.

Deveta ura je ravnokar odbila in gospoda Bertla vidimo korakati po slabo razsvetljeni Poljanski cesti, s katere kmalu zavije v Metino stanovanje, kjer mu je skrbna Meta vse podrobno razkazovala s svojo znano zgornostjo. Tudi mu ni pozabila povedati, da ima precej denarja naložena v hranilnici za svojo edino hčerko.

Kako visočino je dosegala denarna vsota v hranilnici, je zgodovini nez znano.

„Vidite gospod Bertl, to vse dobi moja hčerka in oni, ki jo vzame za ženo. Saj nimam komu drugemu zapustiti svojega imetja, je razkazovala je govorila Meta in hotela še bolj navezati na se in na svojo hčerko gospoda Bertla.“

(Konec.)

Vaše zdravje

si ohranite! Oslablost in bolečine izginejo, Vaše oči, Dvaajsterica za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj

živci, mišice, kite se okrepijo, spanec ozdravi, samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 264 (Hrvaško).

Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“.

delkom turške vojske. V boju so bili ustreljeni trije vstaši, trije turški vojaki pa so bili težko ranjeni. Spopad je bil izvršen v bližini mesta Dorgata na bolgarsko-turški meji.

Srbska opozicija v bosenskem saboru. Ker so se Srbi radi konflikta z Muslimani in Hrvatji, ki so se sedaj izneverili svojim bivšim srbskim tovarišem in podpirajo vladno, odločili za najostrejšo opozicijo, glasovali so v proračunskem odseku le proti vladnemu predlogu o budgetu, ampak so odložili tudi svoje referate in podali sledečo izjavo: „Ker je vlada izjavila, da noče uvaževati velik del resolucij, ki so bile sprejete v saboru že lansko leto, ker ni predložila v sankcijo gozdnega zakona in vpoštevala zahtev srbskih poslancev glede razprave o zakonski osnovi za delno ureditev kmetijskih odnošajev in so poslanci prišli do prepričanja, da hoče delžna vlada vladati brez Srbov in proti Srbom brez vsakih opravičenih razlogov, so srbski poslanci sklenili, da ne bodo glasovali za proračun l. 1911, ki nalaga narodu za pet milijonov kron več bremen, kakor lanskoletni budget. Radi tega se mi Srbi zahvaljujemo na referatski dolžnosti, ker ne moremo staniti predlogov za spremenitev budgeta in prosimo gospoda predsednika, naj vzame to na znanje in poveri referatsko dolžnost drugim članom proračunskega odbora.“ Ta izjava napoveduje za bosenski sabor hude čase.

Splošni pregled.

Slovanska Enota se je ustanovila v kljub pomislekom. Češki listi odobravaljo miroljubnost čeških poslancev, ki so odpuščali Šusteršiču njegov netaktni nastop, za Šusteršiča pa so bili zadnji dogodki dobra šola. „Čas“ pravi, da poslej dr. Šusteršič pač ne bo mogel delati svoje klerikalne politike, ker mu nihče ne zaupa. Slovenci so morali obljubiti, da se bodo podvrgli glasovanju v vsakem položaju. Pravila Slovanske Enoti so se izpremenila. Sedaj se glase tako: 1. Skupina ima ime „Slovanska Enota. Nje organ je prezidij in parlamentarna komisija. 2. Prezidij tvori predsednik in 6 članov kot podpredsedniki, ki jih voli parlamentarna komisija na dobo enega leta. Parlamentarna komisija določuje volitve po vrsti, po kateri podpredsedniki zastopajo predsednika, ako ta ne more izpolnjevati svojih funkcij. O pomnožitvi števila članov v prezidiju sklepa parlamentarna komisija z večino enega glasu. 3. Prezidij je reprezentant in izvrševalni organ Slov. Enoti. Prezidij ne more storiti nikakih sklepov za kako stranko obveznih, le v konkretnem slučaju, ako bi imel pravico in povelje od parlamentarne komisije. Predsednik sklicuje seje prezidija in parlamentarne komisije, podpisuje dopise in vodi sploh vse zadeve, v vsem pa je vezan na sklepe prezidija in parlamentarne komisije. 5. Parlamentarna komisija ima 21 članov, 13 jih pripada enotnemu češkemu klubu, 4 slovenskemu klubu, 3 Zvezi juž. Slovena in 1 ruskemu nar. klubu. Člane prezidija, ki se ne morejo udeleževati sej, lahko zastopajo namestniki, ki jih voli klub. 6. Parlamentarna komisija določuje, ali je absolutna večina prisotna ali ne. Za sklepe je potrebna navadna večina. Sklepi, ki so sprejeti s tričetrtinsko večino, so obvezni za vse klube Slovenske Enoti. Izjemo more na posebno zahtevo dovoliti le sklep tričetrtinske večine. 7. Vse volitve se vrše z navadno večino in ne potrebuje posebne potrditve. 8. O vsprejemu drugih strank v Slov. Enoti odločuje parlamentarna komisija, s tričetrtinsko večino v tajnem glasovanju. 9. O sejah se piše protokol. Zato predsednik pokliče zapisnikarje klubov, ki so zastopani v parlamentarni komisiji. Protokol podpisuje predsednik in zapisnikar. 10. Izprememba teh pravil je dopustna le s sklepom tričetrtinske večine Slovanske Enoti.

Stavka na petrogradski univerzi. Ruska vlada je prepovedala študentom vsako zborovanje. Odgovor na to so dali študenti s tem, da so sklenili generalno stavko, katere se je sklenila na shodu, ki se ga je udeležilo 3000 študentov. Na shodu so razvili rdečo zastavo z napisom proč z absolutizmom, živela ustavna duma. Nekateri profesorji, ki so vkljub temu hoteli predavati, so bili prisiljeni oditi z univerze. Policija je obdala univerzo od vseh strani, toda študenti so odšli svobodno po ulicah. Tudi slušateljice višjih ženskih kurzov so se pridružile stavki. Proforski zbor je izdal opomin, naj se ne moti predavanj, ker bi bila sicer predavanja ustavljena. Stavki se pridružijo tudi druge univerze.

Ruska дума se je pečala z neredom, nerednostmi in nerodnostmi, ki se gode v pomorskem ministruvstvu, posebno v pomorskih uradih ob balističnem morju. Lansko leto se je razbila ladja Slava, kar pa ni posamezen slučaj, ampak se pojavlja večkrat, ne sicer po nesreči, ampak vsled nereda v uradih, ker manjka v njih izkušnih moči in vlada protekcija.

DNEVNE VESTI.

Skrajna predrznost deželnega glavarja pl. Šuklje. Včeraj zjutraj se je pripetil na Dunajski cesti pred „Figovcem“ naravnost neverjeten slučaj. Kar naenkrat stopi namreč tamkaj k službojučemu mestnemu policijskemu stražniku neznan mu človek, ki ga zagrabl za rokav in začne nad njim surovo in na ves glas rentati, češ: „Zakaj ne pozdravite? Ali ne veste kdo sem jaz? Jaz sem deželni glavar pl. Šuklje!“ Ta pripetljaj je hipoma zbral okoli „Figovca“ večje število pasantov in mestni stražnik je stal na svojem prostoru preplašen in iznenaden. Skrajno predrznost si je dovolil pl. Šuklje, tako, da bi človek opravičeno vprašal jeli je normalen ali ne. Daleč ni s svojo častjo, ako mora, kakor kak korporal, staviti stražnike na odgovor če mu ne salutirajo. Iz prepotentnega obnašanja klerikalnega prvaka je razvidno kaj bi klerikalci z ljudmi delali, če bi imeli v Ljubljani res vso oblast v rokah. Danes še nima Šuklje prav nobene pravice zahtevati da ga stražniki pozdravljajo, in je tako predrzen. Stražnik bi edino prav storil, da bi predrzneža, ki se mu je predstavil za Šuklje, takoj aretirati in ga predstavil policijskemu uradu v legitimacijo. Sicer pa bila sedaj dolžnost mestnega magistrata, da čuva od Šuklje napadenega stražnika in uloži zoper deželnega glavarja pri državnem pravdnstvu ovadbo radi razžaljenja uradno poslujoče straže. Vsa druga bi šel v luknjo, če bi mestnega stražnika tako glasno in javno nahrulil in sramotno zagrabl za rokav. Zakaj naj bi trpel ugled stražnika radi neopravičene glavarjeve predrznosti in nesramnosti?

Klerikalni značaji. Klerikalci si upajo govoriti v včerajšnjem „Slovenec“ o značajih. Če bi imeli klerikalci značaja, bi po njihovi definiciji morali dati Pavšlarju en milijon kron. Saj je vendar znano, da je Pavšlar eden prvih klerikalcev in da je ravno on spravlil „Glavno posojilnico“ v Zvezdi s svojim milijonskim dolgom v propad. Kakšen pristaš napredne stranke pa je dr. Hudnik, ki je drugi, ki je zakrivil polom? Stranka je že takrat z njim obračunala, ko ga je morala s silo pregnati kot stalnega gosta iz kazine. Dr. Hudnik je bil sicer tudi vzgojen v ljubljanskem Alojzijevešču in je že od nekdaj spadal še najbolj v klerikalno stranko kjer bi lahko s svojimi zmoglostmi postal voditelj. Bradaska pa naj bo raje tiho in naj z maslom na glavi ne hodi na sonce! Tega nikakor ne bomo trpeli, da bi se sedaj klerikalci delali za reševalce nesrečnežev ko je dognano, da jim je le zato, da spravijo sedaj pred volitvami kar največ ljudi v nesrečo!

Sleparije pri zadnjih volitvah v trgovsko-obrtno zbornico delajo klerikalnim veljakom hude skrbi. Včerajšnji „Slovenec“ samo pravi, da smo nas edli pisarju, ki je bil pri slepariji njihovo orodje. Če je slučajno tiskarski škrat napravil iz tisoč glasovnic več glasovnic, zato še ni nobenega povoda, da bi mi nasedali. Število glasovnic je postranska stvar in če bi falzificirali samo eno, bi bilo že dovolj. Prislepili pa so jih nad tisoč. Falzificirali so podpise volilcev, ki niti vedeli niso za to, da so volili. Udeležni pa so bili odlični klerikalni veljaki. Tako je! Zato jezik za zobe!

Klerikalci zoper delavce. Klerikalci so volilno reformo za ljubljanski občinski svet tako prikojili, da ne more priti delavstvo do prave nobene veljave. V I. in II. razredu sploh nima nobene besede, ker volijo tamkaj samo davkoplačevalci in nedelavci. V III. razredu pa so zopet vtaknili vse volilce I. in II. razreda, razen tega še veliko davkoplačevalcev osebne dohodnine pod 30 kron. Vsem tem pa stoji v III. razredu nasproti relativno le majhno število delavcev, ki ne plačujejo nobenih direktnih davkov, pač pa veliko indirektnih. Ker jih vsi drugi preglašujejo, dobe delavci tudi v III. razredu le prav malo zastopstvo, en ali k večjem dva mandata. Največje zaničevanje do delavstva pa je razvidno iz tega, da zahteva volilna reforma od delavcev, da stanujejo v Ljubljani tri leta, dočim n. pr. od okoliških branjevcev ne zahtevajo, da sploh prebivajo v Ljubljani. Na ta način so vrgli iz volilnega imenika okoli 50 železničarjev, ki sicer žive v Ljubljani in delajo na juž. kolodvoru, slučajno pa stanujejo v Zeleni jami. Vsi ti železničarji tudi plačujejo v Ljubljani nekaj osebne dohodnine in so bili že preje volilci v Ljubljani.

Kako bi delali klerikalci s slovenskimi obrtniki? Na magistratu je šele samo vladni komisar, katerega dobrohotnost zlorabljajo klerikalci, a že se kaže, kako bi izgledalo klerikalno gospodarstvo pod samoklerikalnim režimom. Komisarjev svetovalec Rojina je požrl drugim obrtnikom delo in saw za drag denar napravil za mestno posvetovalnico nove sedeže.

Če bi mestna dvorana ne imela lestence, bi ga gotovo dični Kregar dobil „pod roko“. Dosedaj je dobavljaj mestnemu magistratu čepice za mestno policijo Wane k, sedaj je dobil dobavo zagrizeni nemškutar Kasi k. Ovratnike je dobil ostudni Benedit. Dosedaj je občinski svet podpiral po možnosti domačine, sedaj je dobila inštalacijska dela — dasi so domačini tu! — dunajska nemška trvdka. V mestni klavnici je prezidal hleve in delal hladilnico klerikalca Ogrin, ki je občino naravnost odril in bil velik dražji kot vsak drug stavbenik. Če bi klerikalci z Nemci združeni dobili moč na magistratu, bi slovenske obrtnike čisto zamorili in podpirali le tujce ter favrovska in kazinotska podjetja.

Ali je Ljubljana še mesto? Od kar nima Ljubljana več župana, so ljubljanske ulice od dne do dne v bolj žalostnem stanju. Kakor v Sahari pesek, pode se po ljubljanskih ulicah visoki vrtinci prahu, pred katerimi mora občinstvo dobesedno bežati, ako noče požreti na milijone bacilov in bakterij, Prehod na Franciškem mostu, ki je mestni, zgleda tako, da je nevaren za življenje. Če bi še dolgo morali gledati tako mestno gospodarstvo, bi za kmalu bila Ljubljana blatna in raztrgana vas. „Slovenčev“ redakterji hodijo po cestah že z gobo v ustih, pa so vendarle zadovoljni s prahom in ga prav nič ne omenjajo. „Liberalen“ prah pod Hribarjem jim je takoj škodoval. — Ali vladni komisar pl. Laschan nikdar ne gre po ljubljanskih cestah?

Dvorski okraj. Danes je razpoložen volilni imenik za reklamacije od 9 do 1. ure dopoldne v društvenem lokalu pred Igriščem. Jutri, v ponedeljek zvečer, bo razpoložen na Tržaški cesti v gostilni pri Franceljnu od 6 do 8. ure zvečer. Volilci pridite pogledat, če ste pravilno vpisani in če ne manjka nikdo naših pristašev.

Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo naznanja svojim članom in somišljenikom, da je imenik volilcev za predstoječe občinske volitve razgrnjen danes, v nedeljo in jutri, v ponedeljek (12. in 13. t. m.) v gostilni pri „Bergantu“, Cerkvena ulica 3, na vpogled. Somišljeniki, prepričajte se, če ste pravilno vpisani ali sploh vpisani v imenik.

Vsem volilcem in volilkam šentjakobskega okraja! Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj ima razgrnjene volilne imenike za prihodnje občinske volitve v Ljubljani danes 12. februarja od 10. dopoldne do 8. zvečer pa v gostilni pri Županu na Sv. Jakoba trgu. — Ker so volilni imeniki skrajno pomanjkljivi, se gg. volilci in volilke v svojo in strankino korist pozivajo, da se pridejo prepričati, če in kako so vpisani v volilnem imeniku, da se v slučaju napake store primerne reklamacije!

Vprašanje in odgovor. Prijatelj našega lista nam je poslal sledeče zanimivo vprašanje in odgovor: A: Kaka je razlika med nemškimi strankami vseh vrst in med vseslovensko ljudsko stranko? B: Prve čuvajo strogo, da si ja ne priborijo druge — posebno slovenske stranke kakih narodnih pravic, in naša imenitna vseslovenska protiljudska stranka pazi zopet skrbno, da razum osebnih in strankarskih krščansko-katoliških koncesij ja ne dobimo tudi kakih morebitnih narodnih pravic.

Ljubljanske dame in gospodične imajo svoj sestanek v svrhu dobrodelne prireditve za „Domovino“ v ponedeljek, dne 13. februarja ob 5. uri popoldne v „Narodni kavarni“. Vabljeni so na ta sestanek brez izjeme vse dame in gospodične, ki kažejo količjak simpatije do „Domovine“. Ker je do prireditve le še malo časa, prosimo točne in obilne udeležbe. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

„Domovina“ ima zabeležiti prvo velikodušno volilo po blagopokojni g. Vilharjevi, znani veliki dobrotniki slovenskega naroda. Iz zapuščine te blage gospe se je izplačalo „Domovini“ po odbitih pristojbinah čistih 888 K. Društvo je znesek plodonosno naložilo z iskreno željo, da naj najde ta plemeniti dar v prid naši učeči se mladini mnogo posnemanja.

Trgovec Meglič nas je včeraj obiskal v naši redakciji in povedal, da je vse zlagano, kar je o njem prvotno pisal „Slovenec“. Čez mejo ni imel namena iti se je hotel izven Ljubljane samo odpohiti. S tem je zadeva za nas rešena in popravljena, v kolikor je bila vest posneta po „Slovenec“.

Pozabila je nanj Avstrija in Italija. V soboto je kazenski senat deželnega sodišča razpravljal o zanimivem slučaju, ki kaže, kako malo se brigajo včas države za njene branitelje. Cigan Franc Hadorovič 26 let star, konjski mešetar je bil rojen nekje v postojnskem okraju. Kje, tega on sam ne ve,

in morda tega le nočejo vedeti tudi občine tega okraja. Komaj 10 let stara go so sorodniki vzeli seboj na pot v Italijo. Tam je živel prosto življenje nomadov. Oprjel se je mešetarenja s konji. Italija ga ni vprašala od kod je prišel in v kateri državi se ima odzvati vojaški dolžnosti, Hadoroviča to tudi ni skrbelo, saj do zadnjega časa niti vedel ni, koliko je star. Zrasel je v krepkega moža, se oženil in preganjal konje po Italiji. Vzбудilo pa se je lani v njem samem hrepenenje po svoji krvni domovini v Avstriji, prišje v Trst, bival tam v ulici Giuliani 37. Tu se je sam zavedel svoje voljaške dolžnosti, javil se je oblastim, katerim je tudi vsako spremembo bivališča pismeno naznil. In sedaj poslušajte: Državni pravdnik je Hadoroviča obtožil kot ubežnika oziroma ker se je Hadorovič odtegnil naborni stavi. Pri obravnavi pa so gospodje od senata prišli na to, da tudi avstrijska vojaška oblast tako dolgo časa ni prav nič vedela o eksistenci tega Hadoroviča, dokler se jim ni sam javil. Hadorovič tedaj ni eksistirale na Avstrijo, ne za Italijo, a čim je kot cigan čutil sam v sebi zavest državljanske dolžnosti ter se zanjo prostovoljno prijavil, ga je država spoznala ter prišla in tožila kot begunca. Gospodje so se malo spogledali, po kratkem posvetovanju oprostili Hadoroviča od vsake krivde. Če bi bil javni obtožitelj pravočasno vpogledal ta akt, ali bi se ne bilo vse to veliko krajšim potom že zdavno rešilo, ne da je Hadorovič moral dvakrat hoditi k obravnavi?

Šoštanjski Sokol in Ljudska knjižnica v Šoštanju naznanjate svoj občni zbor, ki se vrši danes, dne 12. t. m. ob polu 7. uri zvečer v dvorani hotela Fr. Rajšterja. Po običajnem sporedu koncert domačega salonskega orkestra na lok, solospesi in duet ter prosta zabava. Rojaki, prihitite med nas, da spoznate cilje našega stremjenja, nas z obilnim posetom navdušite za daljno delo in se poveselite po občnem zboru z nami v prijetni zabavi in iskrenem prijateljstvu! Na zdar!

Koncert „Slovenske Filharmonije“. Danes, dne 12. t. m. priredi „Slovenska Filharmonija“ v Unionovi dvorani velik ljudski koncert pod osebnim vopstvom kapelnika g. Czajaneka. Spored topot pretežno slovenska glasba. Med drugimi ponavlja se v simfoničnem delu sporeda Dvořakova krasna simfonična pesnitev „Zlati kolovrat“. — Začetek koncerta ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 v.

Bolniško podporno društvo čevljarjev v Ljubljani vljudno vabi na zabavni večer, ki se vrši danes, dne 12. februarja t. l. v hotelu „Ilirija“, Kolodvorska ulica. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 40 vin. za osebo. Ker je čisti dobitek namenjen za onemogle člane tega društva, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Ustanovni občni zbor pevskega društva „Zvezda“ s sedežem v Bizoviku se vrši danes dne 12. februarja v gostilniških prostorih g. F. Čerina v Bizoviku štev. 55. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor.

Vojaški begun pred garnizijskim sodiščem. V soboto dopoldne se je vršila pri ljubljanskem garnizijskem sodišču obravnava proti ubežniku Oskarju Kobaldu, ki je služil pri tukajšnjem sanitetnem oddelku. Kobald je svoj čas pobegnul od vojakov ter je v Zvonarski ulici pri g. Kališu pokradel več obleke, ki jo je potem prodal pri starinarjih. Obravnava se je preložila, ker se zasllišita še dva mesarja kot prič, ki sta pomagala policiji pri aretaciji beguna in tatu.

Nočna služba v ljubljanskih lekarnah. Tekoči teden imajo nočno službo sledeče ljubljanske lekarne: Bohinec, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta; Trnkoczy, Mestni trg.

Zaplenjene brinovke. Da ne boste mislili, da se pri nas samo slovenski listi konfiscirajo, povemo vam, da sedaj niti brinovke niso več varne pred konfiskacijo. Neka Dolenjka je prinesla v soboto dopoldne na ljubljanski trg 68 na zanjko ujetih ptic-brinovk. Ker novi zakon prepoveduje loviti brinovke, je policija teh 68 ptic zaplenila. Smel pa jih je prodati mestni gospodarski urad, izkupiček se je vložil v ubožni zaklad. Dotično Dolenjko pa bodo te brinovke privedle še pred sodnika.

Hudič, ti me pa ne boš! je dejal Zagode recte Dolar, ko se ga je lotil Jakob Hribar, oba iz Šmartnega pri Kamniku. Dolar jih ima že 53 let na svojem hrbtu in je naravno, da mu ni bilo všeč, ko se ga je 18 letni Jakob lotil. To je bilo 13. nov. pr. l. in seveda v nedeljo, gospodov dan, kar je tudi g. Vedernjak, kot predsednik kazenskega senata pri včerajšnji obravnavi konstatiral. Bilo in pilo in vpilo je več fantov, med njimi: Modrijan, ki je prvi izzival, podrl Hribarja na tla in ko so potem čez ta dogodek imeli posvetovanje

pred gostilno, je prišel še stari Zagode Jaben. Je mogel že nekaj reči, kajti Jakob Hribar se je zapoletel vanj, nakar je Zagode dejal: hudič, ti pa me že ne boš. Poleg je bil še Hribarjev brat, ter Janez Pistotnik, sprijeli so se in udarili. Jakob Hribar pravi, da so njega vrgli na tla, da je Zagode se bahal z nožem in je prav lahko, da se je sam vrezal po nosu, zraven pa še sunil Pistotnika po levi roki. Zagode in Pistotnik pa trdita, da ju je Hribar z nožem udaril, videl noža pri njem pa ni nobeden. Gotovo je le to, da jo je Zagode dobil po nosu, Pistotnik pa po roki tako, da še pri razpravi ni gibal z njo. Sodišče je bilo tudi istega mnenja, ter Hribarja obsodilo na 4 mesece težke ječe, povrh pa še obema ranjenima nekaj za bolečine. Hribar pa s tem ni bil zadovoljen in pravi, da se bo pritožil na Dunaj. Obilo uspeha!

Mlekarski voziček odpeljal je v soboto dopoldne iz Vodnikovega trga posestnici Mariji Stermlanovi iz Device Marije Poljaa. Voziček je vreden 22 K.

Srednje šole.

Ministrstvo za uk in bogočasjje je izdalo statistiko o srednjih šolah (gimnazijah in realkah) s pravico javnosti za leto 1910/11. Iz te statistike posnemamo sledeče podatke:

V Avstriji je 296 gimnazij, in sicer je 21 nižjih gimnazij, 2 štirirazredni realni gimnaziji, 3 nižje realne gimnazije, 4 realne in višje gimnazije, 47 osemrazrednih realnih gimnazij, 215 višjih gimnazij in 2 reformni realni gimnaziji. — Od teh jih vzdržuje država 227, 9 dežele in mesta, 8 škofje, 17 samostani, 4 ustanove in 22 zasebniki. Učni jezik je na 130 gimnazijah nemški, na 58 češki, na 70 poljski, na 7 laški, na 8 rusinski, na 6 srbobroški, na 16 utrakvistični in na 1 slovenski (na škofovi v St. Vidu). Na Kranjskem je 8, na Koroškem 3, na Štajerskem 9 in na Primorskem 9 gimnazij.

Realk je 147, in sicer 17 nižjih 130 višjih realk. Država jih vzdržuje 112, dežele in mesta 32, in po 1 samostan, ustanova in privatnik. Na 80 realkah je učni jezik nemški, na 44 češki, na 14 poljski, na 6 laški, na 2 srbobroški in na 1 utrakvistični (v Idriji). Na Kranjskem sta 2 realki, na Štajerskem 8, na Koroškem 1 in na Primorskem 6.

Število gimnazijcev znaša 100,652 (med njimi 2856 dijakinj), število realcev pa 49,354. Vseh srednješolcev na avstrijskih javnih srednjih šolah je torej 149,574.

Ta statistika je za nas Slovence zelo poučna, pa obenem zelo žalostna. Mi Slovenci smo edini narod v Avstriji, ki nima nobene slovenske, od države vzdrževane srednje šole, ne gimnazije, še manj realke. Ker imajo Lahi, ki jih je v Avstriji veliko manj nego Slovencev, celih 7 gimnazij in celih 6 realk, bi smeli pričakovati, da bi mi Slovenci imeli vsaj toliko teh zavodov, če ne več.

Nimamo jih. Zakaj? Vprašajte naše ljube klerikalce! Klerikalci so pred leti pripomogli v Ljubljani Nemcem do ustanovitve popolnoma nepotrebne nemške III. drž. gimnazije. — Takrat so z emfazo deklamirali, da so v plačilo dosegli poslovenjenje vseh na Slovenskem ozeumlju ležečih gimnazij. Pa kakor je to pri klerikalcih že stara navada, ki se je v vsej na-goti pokazala ravno te dni, ko so na najbrezvestnejši način kot pravi narodni Efižalti izdali slovenske vseučiliške zahteve, so klerikalci takrat metali slovenskemu ljudstvu samo pesek v oči, da bi prikrili svoje izdajstvo, ki so ga takrat glede slovenskega srednješolstva izvršili. Klerikalci in in edino klerikalci so krivi, če se morajo danes naši dijaki šolati na nemških srednjih šolah in dobivajo samo nemška šolska izpričevala. Ko bi klerikalci imeli le količjak smisla za slovenske šolske zahteve, bi bili že davno lahko dosegli popolnoma slovenske gimnazije in realke; saj vedno trdijo, kako velikanski vpliv imajo in kako zelo se ministrom tresejo hlače, če odpre usta kak Gostinčar, da o Šusteršiču in Kreku niti ne govorimo. Če torej vkljub temu svojem, kakor pravijo, ljubljanskemu vplivu niso dosegli ničesar, je pač jasno kakor beli dan, koliko smemo dati na njih zadržila o njihovem „slovenskem stališču“ in o njihovi „ljubezni do našega naroda“. Njihovo „slovensko stališče“ in njih „ljubezen do naroda“ se začne in neha tam, kjer se začne in neha denar in kšeft. In dokler bodo imeli in kjer bodo imeli klerikalci kaj besede in kaj vpliva, ne bo nikdar nič boljše. Ni je niti ene naše „narodne stvari, niti enega našega narodnega interesa, ki bi ga klerikalci ne bili prodali, kompromitirali in izdali.

Tudi Ljubljano samo so prodali Nemcem, ki bodo po novem volilnem redu prišli zopet v občinski svet, odkoder so bili pred 26 leti izgnani. In

klerikalci sami bi s pomočjo Nemcev in vlade radi dobili v svoje roke ljubljanski občinski svet, da bi tudi tu izdajali in prodajali naše narodne interese. Mi smo prepričani, da bodo napredni slovenski volilci ljubljanski klerikalcem temeljito prekrizali račune. da jim bodo ob času volitev gromovito zaklikali: Mi narodnim izdajcem ne zaupamo.

Ponatis zanimivega romana

„Otroci papeža“

Je izšel in se dobi pri upravnistvu „Jutra“ za 3.50 K broširan, za 4.50 K pa elegantno vezan izvod. Najbolje je, ako se istočasno z naročilom pošlje tudi denar, ker s povzetjem poslana knjiga je dražja.

Vedeževalka v Kosezah.

Danes, ko človek pri najbolj razvitih možganih ne ve, kako novo kravjo kupčijo bo velenarodni dr. Šusteršič jutri sklenil z nemško vlado, danes, ko ne veš, če ne bo vodja slovenskih ljudskih sleparjev s svojo modro politiko jutri deponiral celo svojo stranko pri kranjski šparks, da jo tamkaj judežev groš plodonosno naloži, danes ko ne veš, če ne bode izdajica slovenskih interesov jutri še samega sebe izdal, danes torej se nam zdi neprecenljivo važnosti, da imamo v neposredni bližini stolnega mesta človeško bitje, ki ti že danes pove, kaj bode jutri, kaj čez leto dni.

Koseze so tisti srečni kraj, kjer biva od nevidnih duhov razsvetljeno živo bitje, ki s pomočjo hudih žegnov prorokuje bližnjo in daljno usodo nas navadnih zemeljskih črvčkov.

Potemtakem imajo v Kosezah vedeževalko. Priprosta stara ženica, včasih je bila perica, vendar žanje kot premodra vedeževalka svetovno stavo, vsaj kolikor je sveta pri nas in sosednjih deželah. Staro in mlado, učeno in zabito, gosposko in kmečko, kavalirji v civilu in oficirskih uniformah, vse se zaupno zateka v svojih križih in težavah k materi vedeževalki v Kosezah.

Mati vedeževalka v Kosezah pa je posebno priljubljeno pribežališče in zavetišče vsega zaljubljenega sveta. Fantje in dekleta iščejo tam pomoč za svoje srčne bolečine. In če hoče žena izvedeti, če ji mož ne skače kje čez ojnice, in če se želi mož prepričati, da ne opravlja poslov sv. Jožefa pri svojih potomcih, napravi božjo pot k stari vedeževalki v Kosezah.

Ker človek ne živi samo od besed, magari če so vlitte od nebeških in peklenjskih duhov, je naravno, da vedeževalka v Kosezah poleg zemljepisno že določene svetovne slave žanje za svoje prorokovanje tudi svetle kronice, srebrni in bakreni drobci avstrijske veljave.

Toda sad te žetve pri dajalcih in darovalcih navadno nima posebne, največkrat sploh nobene veljave. In le to je, kar nam je potisnilo zgolj iz pomilovanja do revnih na duhu, še bolj pa iz usmiljenja do revnih v žepu, pero v roke, da tem potom ovekovečimo neslavno slavo vedeževalke v Kosezah in še manj slavno neumnost babjeverskih ljudi.

Poslušajte za danes samo en konkreten slučaj:

V litijskem okraju živi mlada kmetica M. M. Moža ima v Ameriki. Ker ji že dlje časa ni pisal, je vrag v njeno srce zasejal ljubosumnost. Domišljevala si je, da jo mož v Ameriki vara z drugo. Njene sosedice, modre glavice, so ji svetovale, naj gre k stari vedeževalki v Koseze, ta ji bo vse natanko povedala, kaj moč počenja v Ameriki. In res jih je ubogala ter šla. Dobila je seboj še več naročil od drugih na slični boleznii trpečih ženic, denarja za pot in za prorokovanje seveda. Prišla je v Koseze, za hišo prorokinje ni bilo treba dosti vprašati, zakaj vsakemu neznancu, ki pride ali se pripelje v Koseze, pove prvi frkolin na cesti, kje so mati vedeževalka. Ko pride do nje, ji vedeževalka vzame poročni prstan, ga vrže na mizo, povije z rožnim vencem, naredi kokospokus čezenj, ga parkrat zavrti, obrne oči proti stropu, kot bi bila zamaknjena, nato ga natakne ženi na prst. Med tem je „zamaknjena“ že poenajlo in skozi njena usta govori sam duh (najbrže po šnopsu) ter pravi: „Bog mi je pomagal.“ Proti kmetici obrnjena nadaljuje: „Vaš mož je sedaj v Ameriki na plesu ter se prav fletno zabava z neko krasno Angležkinjo. (Kmetica v jok in stok.) O le bodite potolaženi! Moža bo prijelo kesanje, pride čas, ko se povrne v Vaše naročje in srečno in veselo bosta še živela skupaj. Amen.“

Kmetica zopet vsa srečna, vpraša koliko stane ta tolažba, znašala je ravno 2 K 40 v. (Računa se potem, kolikrat se vrže prstan na mizo in ga zavrti, vsako pot stane 60 vin.)

Ko pride kmetica domov — zdaj dobro poslušajte kaj zna stara vedeževalka iz Kosez — dobi sredi družine pri večerji sedečega svojega — moža.

Večjo srečo, pravijo, da ima pri visoki politiki. Danes popoldne ob 3., kakor čujemo, se napotijo k vedeževalki v Koseze naš škof, dr. Šusteršič in pasar Kregar. Prvi bi rad izvedel, kdaj ga sreča pamet, drugi kdaj postane minister, tretji, če bo treba iti v bržon zaradi tistih glasovnic za trgovsko-obrtno zbornico ali ne. Smo radovedni, kaj bo ta vzvišena trojica zvedela pri materi vedeževalki v Kosezah.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Seja proračunskega odseka.

Dunaj, 11. februarja. Danes se je vršila seja proračunskega odseka pod predsedstvom barona Chiarija, katere sta se udeležila tudi ministrski predsednik baron Bienerth in finančni minister dr. Maier. Po kratki formalni debati o vprašanju državnega računskega zaključka se je pričela generalna debata. Glavni pro-govornik dr. Steinwender je opominjal poslance, naj stavijo kolikor mogoče malo resolucij, ker poteče proračunski provizorij že 31. marca. Poslanec Mastalka pa je v imenu opozicije izjavil, da je opoziciji ravno s pomočjo resolucij omogočeno izraziti svoje težnje. Po dvehurni generalni debati, katere se je udeležil tudi poslanec Gostinčar, ki je hvalil bivšega finančnega ministra, viteza Bilinskega, katerega so slovenski klerikalci poprej tako silno napadali, na vse mogoče pritege in se mu zahvaljeval zato, da se je tako zavzel za tobačne delavce in delavke, je predsednik baron Chiari izjavil, da za časa tritedenskega zasedanja delegacij, ne bo sklical nobene seje proračunskega odseka, kar popolnoma odgovarja zahtevi „Slovanske Unije“. Nato je bila seja zaključena; prihodnja seja se naznani pismenim potom.

Ljudsko štetje v Trstu.

Trst, 11. februarja. Trst šteje po zadnjem ljudskem štetju 224.465 prebivalcev. Prirastek znaša 26 %.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 11. februarja. Na dnevnem redu današnje seje hrvatskega sabora so bile razne interpelacije, katere šteta vložila brata Radić. Zlasti Stjepan Radić se je z vso silo zavzemal za ustanovitev agrarnih bank. Predsednik je izjavil, da se bo vlada zavzela zato, da se v kratkem ustanove na Hrvatskem Rafajznovke. Ker je bila zbornica jako slabo obiskana, je poslanec Supilo predlagal, naj se najprej pregleda, če je seja sklepčna. Po štetju je predsednik izjavil, da je seja nesklepčna in jo takoj zaključil. V političnih krogih se zatrjuje, da bo hrvatski sabor v najkrajšem času ali odgoden ali pa razpuščen. Splošno se domneva, da je bila zadnja konferenca bana z ogrskimi ministrskim predsednikom Khuenom Hedervaryjem v zvezi z razpustitvijo sabora.

Djordje Skopljanče umri.

Belgrad, 11. februarja. Iz Niša se poroča, da je tamkaj umrl slavn srbski vstaški vojvoda Djordje Skopljanče. Vest o smrti tega slavnega vojvode je razburila vse Srbe. Neštevilne množice so hitele k mrtvaškemu odru, da se poslovo od moža, ki je hotel preliti svojo kri na bojnem polju za zatiranje brate v Stari Srbiji in se sramoval umreti na bolniški postelji. Pogreb je bil naravnost veličasten. Udeležila se ga je velikanška množica, ki je s solznimi očmi spremljala slavnega junaka k zadnjemu počitku.

Uspeh slovenske operne umetnice.

Dunaj, 11. febr. Slavna slovenska operna pevka, Mira Koroščeva, ki je sedaj članica zagrebške opere, bo dne 19. t. m. gostovala na dunajski dvorni operi pri operi „Sabska Kraljica“. Njeno gostovanje je v zvezi z angažmajem na dunajski dvorni operi.

Posledice kuge na Kitajskem.

Petrograd, 11. februarja. Mesto Fudjadan na Kitajskem je radi kuge popolnoma izumrlo. Prebivalci so deloma pomrli, deloma pa zapustili mesto. Po ulicah se klatijo le še psi, ki glodajo kosti umrlih ljudi.

Avstrijski milijonar umri.

Dunaj, 11. februarja. Znan milijonar Albert Rotschild je danes umrl.

Razne vesti.

* Vabila iz zlata. Moskovski veletržec S. Spiridonov je slavil zadnjič zlato poroko. Povabil je mnogo znancev. Ti so se zelo začudili, ko so odprli ovitke povabil in našli v njih zlato liste, na katerih so bila vabila tiskana. Ti listi so bili seveda tanki, vsak je tehtal samo 20 gramov — ker pa je razposlal 200 vabil, so tehtala vsa vabila 4 kilograme. Zlato je iz lastnih Spiridonovih zlatih rudnikov. Vsako vabilo je bilo vredno nad 100 K.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana.

Mali oglasi.

Lepa vila v bližini mesta Gradca, z vrtom in travmavsko postaje v vrednosti 30.000 kron, se zamenja za hišo z vrtom v Ljubljani. Ponudbe pod „Vila 20“ na inseratni oddelku „Jutra“.

Lokal za pisarno ali prodajalno se odda. Pojasnila: Inseratni oddelku „Jutra“. 94/10—1

Dobro idoča gostilna v Ljubljani se pod ugodnimi pogoji proda. — Kje, pove inseratni oddelku „Jutra“.

Išče se lepa mesečna soba za dve gospodinji s hrano ali vsaj z zajutrekom, lahko tudi nemeblovana. Ponudbe St. S., poste restante, Ljubljana. 99/2—1

Lepa mesečna soba s hrano, v prvem nadstropju, s posebnim vvhodom se odda s 15. februarjem solidnemu gospodu v Gosposki ulici št. 17. 48/3—3

KORESPONDENCA.

„Nada“, poštno ležeče Trebnje, želi korespondirati z duhovitim gospodom. 98 2—2

Poroči se 27 leten gospod, lepe zunanosti, dobrega značaja, ki je prestopil iz armade v lepo civilno službo. Dopisi izobraženih in premožnih, tudi nekaj starejših dam pod „Resnoba“ na inseratni oddelku „Jutra“. 100/1—1

Prva kranjska drogerija, parfumerija, fotomanufaktura itd.

Anton Kanc
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Stampilje
seh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj kavčukovih stampilij.
Ljubljana, Sv. Petra c. 6.
Ceniki franko.

Olimpija krema

je suha krema, brez maščobe, ob enem najfinišje milo, raditega je Olimpija krema, kosmetično sredstvo prve vrste. 1 lonček velja 1 krono 20 vin. Po pošti franko 1 K 30 vin. — Dobi se v glavni zalogi: Lekarna Trnkoczy, Ljubljana.

Dva čevljarska pomočnika

sprejme takoj g. J. Pokoren, Marti-nova cesta 11.

Potnik

pri gostilničarjih in trgovcih dobro upeljan se sprejme proti proviziji, event. stalni plači. Ponudbe pod „Likerji“ 1911.

Iščejo se kolporterji, agenti in krošnjariji

za prodajo moderno vezanih sv. podob, brez okvirjev lastnega izdelka. Ponudbe na inseratni oddelku „Jutra“ pod šifro „Visoka provizija“.

Vsled preselitve se proda dobro ohranjen

glasovir

za prav nizko ceno.
Poizve se v Prisojni ulici št. 7, I. nadstr. (na Friškovicu).

Kuč za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljše sredstvo 5 kg franko K 4.—.

Br. Novakovič, Ljubljana.

Veilk in majhen

LOKAL

s skladišči, pripraven za trgovino ali pisarno, se takoj odda v novo zgrajeni hiši na Poljanski cesti številka 13.

Gostilna

na Turjaškem trgu št. 1 (bivši Katoliški dom)

se po dogovoru odda v najem. Natančneje se poizve v pisarni Filipa Supančiča, Šubiceva ulica št. 5.

Dobro idoča trgovina

se takoj odda v najem.

Natančneje se poizve na Poljanski cesti št. 7, I. nad.

Modna trgovina

Josipina Podkrajšek

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2

najtopleje priporoča za zimsko sezijo svojo bogato zalogo krasnih, najmodernejših bluz, čepic in spodnjih kril. Lepe predpasnike za dame in otroke. Najnovejši nakit za obleke, kakor čipke, vezene in posamentrije. — Perilo za dame in gospode. — Veliko izbero zavratnic, ovranikov in manšetov. Nogavice in rokavice. Stezniki po najnovšem pariškem kroju itd. itd.

Mirnski premog.

Premog iz Mirne na Dolenjskem

je brezizjemno za vsako varčno gospodinjstvo izvrstno gorivo, ker pogori brez vsacega nadležnega duha, vsebuje jako malo žvepla ter nikakih neizgorljivih snovij (kamna). Prodaja se na dom postavljen v večjih množinah 50 kg K 1.—, pri manjšem odjemu: 50 kg K 1.10. — Cel vagon: K 160.— loko Ljubljana. — Glavna zaloga:

H. RICHTER, Ljubljana, Cojzova cesta št. 1.

Naročila se sprejemajo v podružnici g. Iv. Jelačina, Cojzova cesta št. 1 in pri g. Fran Pleničarju, c. kr. oficijalu v. p., Stari trg 6, vhod Vodna steza 1.

Izdelovanje igrač

Ernest Hoffarth jun., Dunaj VIII.,

Pfeilgasse 34.

Vojaške oprave za otroke:

Infanterijska garnitura	K 4.—
Huzarska	„ 5.—
Planin. lovcev	„ 5.—
Dragonska	„ 5.—
Ulanska	„ 5.—
Telesne straže	„ 6.—
Prekupovalci specijalni cenik.	

Razpošiljatev po povzetju.

Ustanovljena leta 1818. Ustanovljena leta 1818.

Pivovarna Mengeš

JULIUS STARE

Zaloga v Ljubljani

Metelkova ulica 19. Telefon št. 248.

priporoča svoje izborni vležano

marčno, dvojno marčno in bavarsko

:: pivo v sodčkih in steklenicah. ::

Tovarniška znamka „IKO“.

Lastna tovarna ur v Švici.

Cvetlični salon

ANTON BAJEC

Ljubljana

Pod trančo št. 2
poleg čevljarskega mostu
izdeluje šopke, vence in trakove. Velika zaloga nagrobnih vencev. Zunanja naročila se izvrše točno.
Cene zmerne.

Kupujte „JUTRO“!
Izvod samo 4 vinarje.

Več stanovanj

z eno ali dvema sobama, kuhinjo, kletjo in vrtom se odda na Dolenjski cesti nasproti Rakovnika. Natančneje se poizve v Ulici na Grad 7 ali pri magistratnem slugi I. Bevču.

Garantirano pristne

kranjske klobase

po okusu nedosežne, brez primere drugim izdelkom, pošilja po poštne povzetju najmanj 30 parov. Par 44 vin. R. M. Zorè, Jesenice, Gorenjsko.

Več

stavbenih parcel

v mestu in izven mesta ima na prodaj po jako nizki ceni

Peter Matelič,
Škofja ulica 10.

Gospodična

vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, želi mesto blagajničarke v kaki kavarni, prodajalni, trafiki i. t. d. Prijazne ponudbe se prosijo pod „Maj 1911“ na inseratni oddelk „Jutra“.

Specialna trgovina
finih ročnih del

Toni Jager

V Ljubljani, Židovska ulica šte. 5.

Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje
Plisiranje

Vinc. Richterje
pomada za lase

je izdelek, prirejen izključno na temelju znanstvenih in zdravstvenih predpisov. Imenitne posledice se prikažejo takoj po uporabi te pomade: rasti pričnejo lasje in brada. Zabrani izpadanje las in povzroča rast las tudi tam, kjer jih prej ni bilo. Cena lončku z navodilom 3 K.

„Schampus“, prašek za umivanje glave.

Najboljše učinkujoči pripomoček za snaženje glave. Cena zavojčka 50 vin.

Vinc. Richter, specialist za gojenje las
Dunaj IX. Schöbelskygasse.
Zaloga ima A. MOLL, Ickarner, Dunaj I., Tuchlauben 9

Zboljšana Kneipova metoda in ventilirane spalne čepice

so kot najbolj preizkušeno sredstvo proti nervoznemu glavobolu vseh vrst, proti potenju, vroči glavi in posledicam, izpadanju in osivelosti las. Čepica pomiri žive in prozori dobro spanje in spočito glavo.

1 čepica z dvojno ventilacijo K 6—
1 „trojno“ „8—

Balzam pospešujoči rast las in brade z uporabnim navodilom

1 stekleničica K 2.—
1 „ „ „ 4.—
1 „ „ „ 6.—

Naročila iz province po pošti le proti povzetju.
Zavoj in spremnica 30 vin. Pri naročilu čepice naj se navede obseg glave.

P. Frötscher, Dunaj III.,
Barichgasse 17.

Deklica

stara 15 let, ki je dovršila ljudsko šolo, vešča slovenskega in nemškega jezika, želi vstopiti v kako trgovino mešanega ali manufakturnega blaga kot učenka.

Prijazne ponudbe pod „V. K.“, Sv. Jur, juž. železnica, pošto ležeče.

Električen klavir

se ceno proda. Ljubljana, Jurčičev trg 3.

Stampilje vseh vrst.
S. MONDSCHNEIN
Dunaj I., Laurenzerberg št. 3.
Stempel za datum 10 let 2 K. Žepni stempel od 1 K višje.
Tipna tiskarna „FAMOS“, 414 črk K 2-80, če se denar pošlje naprej. Društva 10% popusta.
Zaloga najnovejših
Nuneratorie des Bates Machin Company, New York.
Iščejo se agentje! Ceniki zastoj.

Telefon interurban šte. 129.

Valjčni mlin v Domžalah
I. BONČAR, LJUBLJANA
Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica št. 6.
Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici:
Gruden & Co., Stolni trg šte. 9.

„Jurjevo čistilo“

je specialiteta vseh krem, daje najlepši lesk in se dobliva povsod.

Pazite dobro na varstveno znamko „Ljubljanski grad“.

Rezervni zaklad nad pol milijona kron

Kmetska posojilnica
Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta šte. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$
brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Eskomptuje trgovske menice.

Ustanovljena leta 1882.

Denarni promet v letu 1910 K 100.000.000—

Stanje hranilnih vlog dvajset milijonov kron

Ustanovljena leta 1882.

Upravno premoženje v letu 1910 K 20.500.000—

Telefon šte. 185 interurban.

račun pri avstrijski pošti hranilni šte. 828.406, pri ogleški pošti hranilni šte. 13.564.

MAKSIMILIJAN SARTORY
: Ljubljana, Rožna ulica št. 15. :

Specijalist za inštalacijo hišnih telegrafov, telefonov, strelodvodov in napeljave električne luči, zdravniških aparatov in dentistiških motorjev za zobozdravnike.

Stopnice, balkoni, spomeniki, stavbeni okrasni i. t. d.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.
v Ljubljani

Cementne cevi v vseh dimenzijah, barvaste plošče i. t. d.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Bez. fond K 450.000
K 5.000.000. Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$